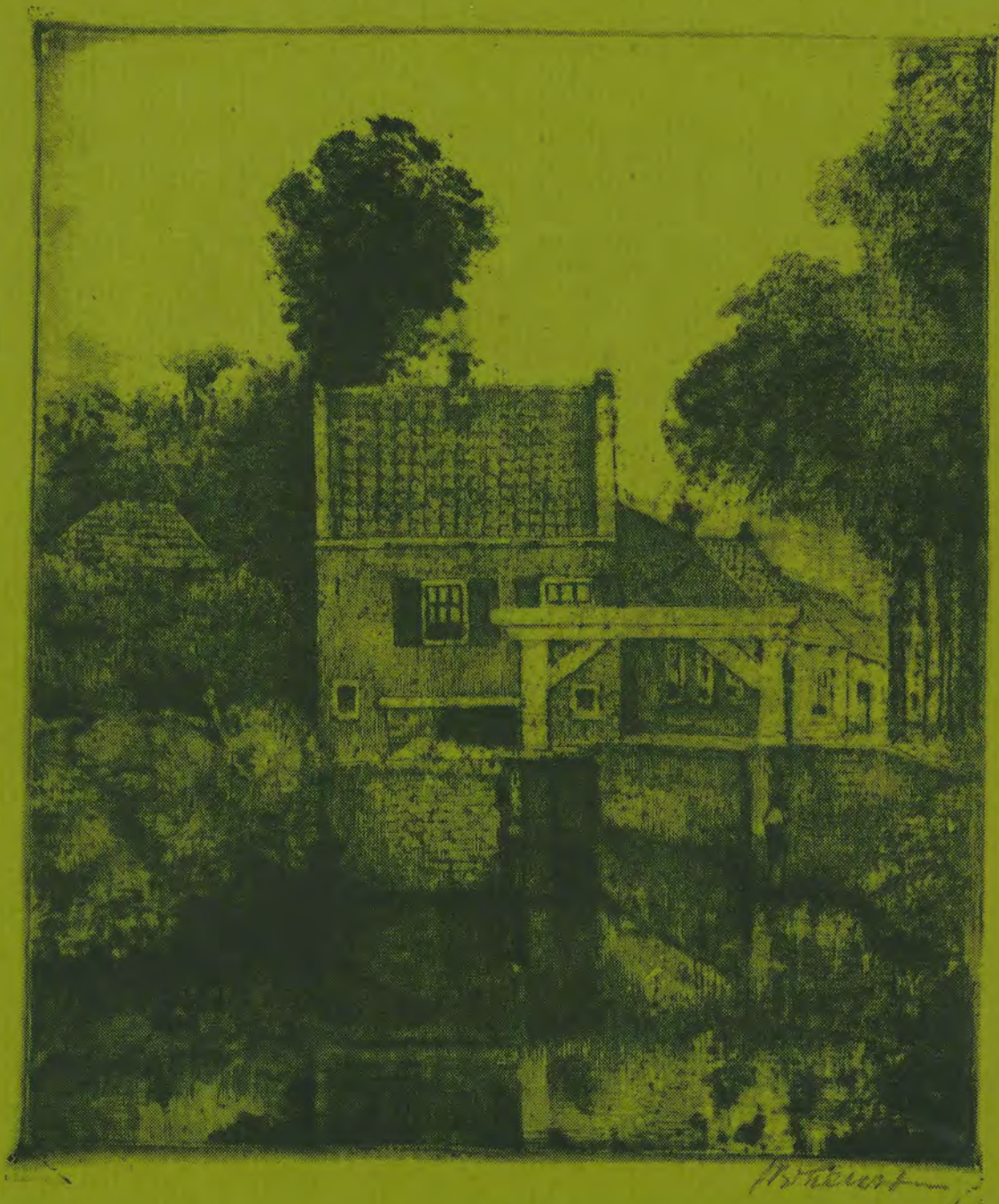
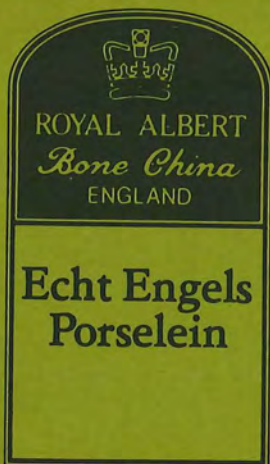

Historische Kring Maarssen

Vraag inlichtingen bij uw
speciaalzaak
LUXE GESCHENKEN
A.v.d.BOSCH OLIJVE
Maarssen
tel.: 61632

RADIO

radio- en tv - speciaalzaak

B. Huis in 't Veld - Diependaalsedijk 1
Maarssen - Telefoon: 03465 - 62081

SLAGERIJ

Dorresteyn

Voor fijnproevers

Sinds 1882

Nassastraat 4 - Tel. 61219

HISTORISCHE KRING MAARSSSEN

Opgericht 11 september 1972, opgenomen in het verenigingenregister bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Utrecht en omstreken onder nummer V. 476918.

Bestuur: Drs. D. Dekker, voorzitter, J.H. Sagel, secretaris, Postbus 90, 3600 AB Maarssen, tel.: 03465-61457, Mevr. G.N. Willekes-van Putten, penningmeester, giro: 2907376, H. Blaauw, Mevr. A.H. Hogenhout-Hofman, B. de Ruiter, Mevr. S.W. Talen-Stooker, N. van Tricht en A. de Zwart.

Redactie: D. Dekker, W. Smits en J.H. Witte. **Redactieadres:** J.F. Besier, Kemperstraat 2, 3601 WK Maarssen.

Lid van verdienste: Mevr. J.G. Zwijs-Brink (20-02-84).

12e Jaargang no. 2, september 1985

Verschijnt 4 x per jaar

KRINGNIEUWS

1. Lezing over Zuilen

Op donderdag 17 oktober 1985 zal Dr. J.E.A.L. Struick, gemeentearchivaris van de stad Utrecht, 's avonds om 8 uur in de Open Hof, Kerkweg 20 te Maarssen, een lezing met dia's voor de leden van de Kring verzorgen.

Het bestuur is erg gelukkig, dat de druk bezette heer Struick, die in 1973 een boek over de historie van Zuilen publiceerde, zo vriendelijk is ons deze avond het één en ander over dit onderwerp te willen komen vertellen.

2. Lezing over poppenhuizen

Op donderdag 28 november '85, om 20.00 uur, zal eveneens in de Open Hof, door mevrouw J. Pijzel-Dommisse uit Loenen aan de Vecht een lezing met lichtbeelden worden gegeven over Nederlandse pronkpoppenhuizen uit het eind van de 17de en het begin van de 18de eeuw. Deze prachtig ingerichte poppenhuizen, meer rariteitenkabinetten dan kinderspeelgoed, geven een uitstekend beeld van de inrichting van de grote herenhuizen uit die tijd en zijn nog steeds een lust voor het oog.

Mevrouw Pijzel, die eerder een boekje schreef over het poppenhuis in het Frans Halsmuseum in Haarlem met de titel: *'t Is poppegoed en anders niet'*, werkt thans aan een boekje over het poppenhuis, dat zich in het Centraal Museum te Utrecht bevindt.

3. Postbus 90

Sinds juni beschikt de vereniging over een postbus in het postkantoor te Maarssen. Gaarne daarom voortaan alle post, bestemd voor het secretariaat van de vereniging Historische Kring Maarssen, adresseren aan Postbus 90, 3600 AB Maarssen.

J.H. Sagel, secretaris

HET TIJDPERK WAVERIJN 1967-1985

Met het inwilligen van burgemeester Waverijn's verzoek om ontslag kwam een einde aan het tijdperk van de wording van Groot-Maarssen, het tijdperk Waverijn 1967-1985. Bij de installatie, achttien jaar geleden, zei loco-burgemeester Plomp, nadat hij de impasse had geschetst waarin Maarssen was geraakt:

'Naar mijn overtuiging bent U de man om de koe bij de hoorns te vatten en de problemen telijf te gaan.'

Hierna sprak hij de hoop uit, dat in de toekomst zou blijken, dat hij hiermee niets teveel had gezegd. De *'loco'* had een voorspellende geest. Burgemeester Waverijn heeft zijn regeringsopdracht van 1967 zó uitgevoerd, dat de heer R. Plomp 18 jaar geleden inderdaad niets teveel heeft gezegd. Over de impasse sprekende, vergeleek de loco-burgemeester Maarssen met een dobberend schip in een soms stormachtig getij, waarbij de golven hoog opjoegen, zelfs over de Maarssense grenzen heen! Met deze beeldspraak legde de spreker een dichte sluier over de feitelijke toestand bij het gemeentebestuur. Lichten we nu hiervan even een stukje op, dan zien we hoe een rumoerige raad in paniekerige stemming een werkzoekend raadslid benoemt tot gemeentesecretaris, een post waarvoor deze noch de bevoegdheid, noch de bekwaamheid heeft! Maarssen had in 1967 ook grote financiële zorgen. In Maarssenbroek was 180 ha. weidegrond gekocht met de bedoeling woon- en werkruimte te creëren voor 25.000 mensen. Hiermee was een lening gemoeid van acht miljoen gulden. Dit verplichtte het toen nog kleine Maarssen tot het betalen van grote bedragen aan aflossing en rente zo lang het grootscheepse plan nog niet gerealiseerd was.

Deze beknopte weergave van Maarssen's perikelen in 1967 dient tot begrip voor de opgave waarvoor burgemeester Waverijn gesteld was.

Met élan en tomeloze energie heeft hij zich gedurende achttien jaar van zijn taak gekweten. Getuige zijn beantwoording van de sprekers bij zijn installatie, was hij zich ervan bewust dat een burgemeester *'in een glazen huis werkt en woont'* en dat betekent dat elke fout die hij maakt door een vergrootglas wordt bekeken. Dit weerhield Maarssen's eerste burger er niet van zichzelf te blijven en zich niet anders voor te doen dan hij was en nog steeds is. Hij bekleedde zijn ambt stijlvol, maar hij gaat er prat op dat hij een eenvoudige Zeeuwse dorpsjongen is. In gro-

te vaart en onstuitbaar ging hij op de gestelde doelen af. Vanzelfsprekend kwam hij daarbij wel eens nors over, zoals een moeder die bij het bestieren van een groot, druk huisgezin niet voor elke handeling uitvoerig tekst en uitleg geeft. De hindernissen die op zijn weg kwamen, wist hij met zijn welbespraaktheid, zijn slagvaardigheid en zijn humorvolle woordspelingen vlot te nemen. Hij kwam er vele tegen.

Het door College en Raad uitgestippelde beleid had altijd voorrang. Bij de verwezenlijking van de gigantische operatie Maarssenbroek heeft *'het Oude Dorp'* dikwijls gegromd, omdat het zich achtergesteld voelde. Zo'n *'verwijt'* - we missen de meedat om te beoordelen of het terecht is - geldt natuurlijk de gehele Raad en niet alleen zijn voorzitter. Wanneer wij, van de Historische Kring, onderkennen dat in het tijdperk Waverijn naast de succesvolle, gigantische operatie in Maarssenbroek, veel, heel veel goeds tot stand is gekomen, dan betekent dat niet dat

we de jammerlijke sloop van Endelhoven en de verwoesting in de Breedstraat kunnen vergeten en dat zullen de velen die het Oude Dorp liefhebben evenmin kunnen.

Een van de velen die hun hart aan Maarssen hebben verpand, is burgemeester Waverijn. Zijn blijdschap toen het carillon in de Breedstraat in 1979 voor het eerst in werking werd gesteld, was in dit opzicht kenmerkend. Hij was niet alleen de initiatiefnemer, maar ook de stuwende kracht bij de Stichting Carillon. Dat de Vrijwillige Brandweer optimaal is toegerust met het modernste brandweermateriaal dankt zij voor het grootste deel aan de zorg van de scheidende burgemeester. Mede om het gevaar te ontwijken onvolledig

te zijn, gaan we in deze korte schets voorbij aan de vele andere activiteiten die hij voor het welzijn van de gemeente heeft ontplooid, met één uitzondering dan: zijn betrokkenheid bij het werk van de Historische Kring, die uitgroeide tot een officieus beschermheerschap en waarmede burgemeester Waverijn zijn liefdesverklaring aan Maarssen aflegde.

De erfenis die hij anno 1985 aan zijn opvolger nalaat, is vele malen aantrekkelijker dan de zwaar belaste die hij in 1967 als een uitdaging aanvaardde.

Dick Dekker

VREDENHOEF

Als je wandeling over het onvolprezen Zandpad richting Breukelen voert en je bent ongeveer tweehonderd meter voorbij Goudenstein bij het landhuis Vechtoever gekomen, dan zie je aan de overzijde van de Vecht het zeventiende-eeuwse buitenverblijf Vredenhoef liggen. Op de oever daarvóór stond in het midden van de vorige eeuw nog een paaltje waaraan soms een vlaggetje wapperde, voor de beurtschipper het teken dat hij daar moest aanleggen, om personen, goederen of post aan boord te nemen. Deze vermelding dient als bewijs dat Vredenhoef in de loop der eeuwen zeer invloedrijke bewoners heeft gekend.

Minder vermeldenswaard is, dat een van hen, Mr. A. Heemskerk, die er van 1832 tot 1855 woonde, bij zo'n handeling te water geraakte en daarover een venijnig rapport schreef, waarin hij de beurtschipper onder meer verweet dat deze gelachen had, toen hij van de wal afgleed.

Vredenhoef, oudtijds geschreven Vreedenhoef, heeft ondanks haar eerbiedwaardige leeftijd weinig aandacht gekregen in de literatuur over de Vechtstreek. In de tweede helft van de zeventiende eeuw gebouwd, vertoont Vredenhoef de karakteristieke kenmerken van een zogenaamd stadshuis-buiten: Een geveldriehoek (tympaan) in de vrij brede voorgevel, schilddak, vrijwel raamloze zijgevels (die er nu zijn, werden later aange-

bracht) en een attica met balustrade.

Als de middenpartij van de voorgevel iets meer naar voren was gebouwd (risaliserend), zou het voorkomen van het kubusachtige gebouw nog fraaier zijn.

Mevrouw Hermine L.A. Bakker, eigenaresse van Vredenhoef voordat de heer Berend Boudewijn van der Woude het huis in 1976 kocht, vermoedt dat Mr. Jan Leonard van Ewijck van den Eng en Themaat, eigenaar geworden in 1778, het huis heeft laten moderniseren in de Louis XV-stijl, getuige o.a. de vorm van de binnendeuren. De oorspronkelijke kruiskozijsen werden toen voorzien van schuiframen met kleine ruitjes, die nog aanwezig zijn in het zijraam van de tegenwoordige badkamer en in de dakkapellen aan de achterzijde.

Vredenhoef in 1943

Evenals Huis ten Bosch werd Vredenhoef geheel volgens de toen heersende mode, in het begin van de vorige eeuw witgepleisterd. In dezelfde periode zijn de vensters met de kleine ruitjes vervangen door de huidige empire-ramen. Eerst in 1942 bij een grondige restauratie, werd de gevel van de lelijke pleisterlaag bevrijd. Vredenhoef kreeg toen ook een nieuwe voordeur en bloembakken en andere pijlers bij de huidige inrijpoort. Vooral toen het koetshuis nog niet als bedrijfsruimte dienst deed, stichtte het fraaie smeedijzeren hek met daarin de naam **Vegt en Stijn** (links van het koetshuis) veel verwarring. Was de naam van het landhuis nu Vredenhoef of Vegt en Stijn? Een mogelijke verklaring voor de aanwezigheid van het hek hier, is de familierelatie tussen vroegere bewoners van Vredenhoef en die van Vegtenstijn aan de Zandweg. Het laatste huis met de naam Vegtenstijn of Vechtenstein is in 1936 gebouwd onder leiding van architect Wymstra. Op dezelfde plaats stond voorheen het Vechtenstein dat gebouwd was in 1870 en dat de vervanger was van een nog ouder Vechtenstein, gebouwd in het begin van de zeventiende eeuw en gesloopt omstreeks 1846.

Wanneer is het hek bij Vredenhoef geplaatst? Is de veronderstelling, dat bij een restauratie van het oudste Vechtenstein het hek naar Vredenhoef verhuisde, te gewaagd?

In het begin van de achttiende eeuw woonde op Vechtenstein Frederik Philippe d'Orville. Zijn dochter - of kleindochter - betrok als echtgenote van Mr. J.L. van Ewijck in 1778 Vredenhoef.

Hoe het ook zij, het hek bij Vredenhoef

dwingt onze bewondering af. Gelet op de uitvoering is het geheel handgesmeed en van hoge ouderdom. Geopend, zou het hek te weinig ruimte bieden voor de doorgang van rijtuigen.

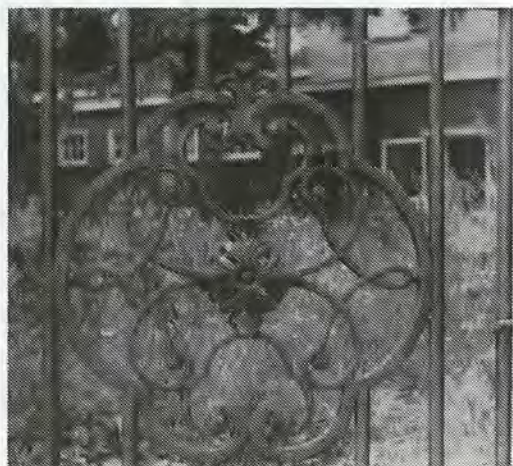
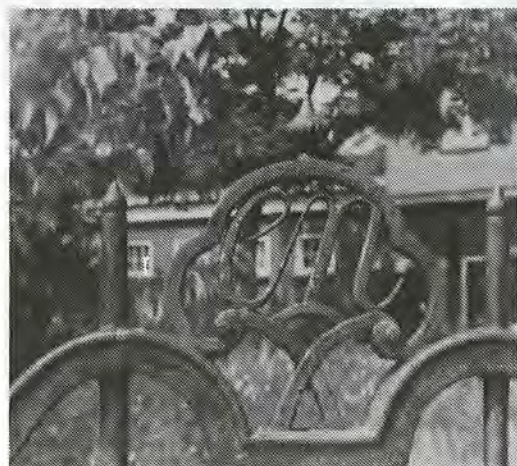
Vredenhoef heeft, evenals andere grote Vechthuizen een souterrain. De ramen van het souterrain corresponderen met de verdieping erboven. De eerste verdieping bereikt men via een dubbele trap met zes treden en een bordes. Vele personen van allerlei aard en stand, zoals men dat noemt, zijn via het bordes in de brede gang van de woonverdieping gekomen. Gedurende enige jaren vóór 1940 huurde en exploiteerde een gewezen gérant van de Harmonie het oude buitenverblijf als hotel. Hij deed dat echter op zo'n wijze dat omwonenden er aanstoot aan namen. Vredenhoef dreigde een beruchte nachtkroeg te worden en werd daarom van overheidswege gesloten.

In de mobilisatiejaren van 1939 en 1940 werd Vredenhoef bewoond door een compagnie van het 42ste Regiment Infanterie. Het koetshuis werd toen weer gebruikt als stalgebouw voor zes paarden.

In 1867 werd Vredenhoef gekocht door Pieter H.W.G. de Vlucht. Na zijn overlijden in 1887 bleef zijn vrouw nog enige jaren op Vredenhoef wonen. Hun dochter trouwde met Jan P.R. Suringar, die zich als notaris vestigde in Rotterdam. Vredenhoef werd niet verkocht, maar gedeeltelijk verhuurd en gedeeltelijk bestemd als zomerverblijf voor de Suringars. Huurders waren: David Jacob van Lennep, adj. ingenieur en gehuwd met Elisabeth Bakker (1889-1895); J. Schaafstra (1897-1900); Möhlen (1904-1905), koopman en Hamelberg (1905-1909), oud W. Indies hoofdambtenaar. Ook J. Eima, gemeenteontvanger van Maarssen woonde enige tijd op Vredenhoef. In de tussenliggende jaren rond de eeuwwisseling, 'bewaakten' twee mannelijke familieleden van Suringar het buitenverblijf. Door hun zonderlinge gedrag schiepen zij een waas van geheimzinnigheid rond het oude landhuis. Zo lieten zij niemand binnen en openden na aanschellen de deur slechts op een kier, ook voor de leveranciers.

*Hek van Vechtenstein bij het koetshuis van Vredenhoef.
Onder: details van het middengedeelte van het hek van Vechtenstein.*

Vredenhoef in de winter van 1975. De pijlers van het hek en de brugleuning zijn van machinale roodbruine handvormsteen. Het hek is eenvoudig maar mooi, de vorm is 18e eeuw. Onder: De mobilisatiecompagnie die op Vredenhoef was ingekwartierd. Hier op mars. Rechts voor: sergeant-menagemeester J.F. Besier, redactiesecretaris van de Historische Kring.

In 1915 vestigde een ongetrouwde dochter van notaris Suringar, mejuffrouw Lien (Rolina) zich op Vredenhoef. Zij deed haar boodschappen in het dorp met een pony-wagentje.

Eind 1940 bestemde Jan P.R. Suringar jr. het koetshuis voor zijn Atlas-verenfabriek. Na zijn dood in 1947 bleef zijn weduwe, mw. Ardina Suringar-Bakker het huis bewonen, vanaf 1951 samen met haar nicht, Hermina L.A. Bakker.

Sinds 1840 heeft Vredenhoef in de letterlijke betekenis van het woord terrein prijs moeten geven. In dat jaar voor de aanleg van de spoorlijn, in 1890 bij de aanleg van het Merwedekanaal. Toen verdween eveneens de watermolen, die op het oorspronkelijke grondgebied van Vredenhoef lag. Omstreeks 1856 werd de koepel geamoveerd, een veel-

zijdig prieel, dat vóór Vredenhoef aan de Vecht stond. Het beeld van de Vecht werd daar geheel anders toen een tiental meters verder, richting Breukelen, op de vrij brede oever de blekerij Van der Kreeft kwam, die tot 1924 stand hield.

Tenslotte werd in 1976 het voormalige koetshuis als een zelfstandige eenheid verkocht. Maar dank zij de toewijding van zijn bewoners uit de periode 1940 tot heden is Vredenhoef een van de mooiste landhuizen in de Vechtstreek gebleven.

Dick Dekker

Bronnen:

Archief gem. Maarssen

Archief mw. H.L.A. Bakker.

BOLENSTEIN (II)

Bolenstein in de 18e eeuw

Toen Jacob de Malapert, de zoon van Susanna Godin, Vrouwe van Maarssenbroek en Bolenstein, en Pieter de Malapert, op 29 juli 1711 voor het eerst het levenslicht aanschouwde, was hij al een vermogend man. Tot zijn dood op Bolenstein (31 augustus 1782) heeft hij kunnen leven van zijn aanzienlijke vermogen. In de archieven van de familie De Malapert van Jutphaas heb ik geen gegevens kunnen vinden, die erop wijzen, dat Jacob in zijn leven werkzaam is geweest in één of andere sector van de economie. De inkomsten komen uit de vele obligaties, belastingopbrengsten (tiendrecht) en de opbrengst van het verpachten van land.

Jacob erfde na het overlijden van zijn moeder in 1714 Bolenstein, maar wegens zijn minderjarigheid moest zijn vader de leeneed afleggen. Zijn zuster Maria de Malapert werd Vrouwe van Maarssenbroek en bracht dit gerecht via haar huwelijk met mr. Joseph Elias van der Muelen in de familie Van der Muelen.

RESTAURATIE EN ONDERHOUD

Na de dood van zijn vader (29 maart 1738) nam Jacob het beheer van Bolenstein in

eigen hand en begon met grote voortvarendheid aan de restauratie van de ridderhofstad. Waaruit deze restauratie bestond is niet duidelijk, maar om de kosten bij te houden, begon Jacob met het aanleggen van een kasboekje, waarin de uitgaven tot op de penning bijgehouden werden.¹ Een gewoonte, die hij later zou uitbreiden tot al zijn uitgaven, zodat we ons aan de hand van dit materiaal een beeld kunnen vormen van de werkzaamheden, die men op Bolenstein verrichtte. In het jaar 1739 geeft hij in totaal 6252

guldens, 16 stuivers en 10 penningen uit aan bouwkosten en het jaar daarop nog eens 4249 guldens en 4 stuivers. Daarna beperkt hij de uitgaven aan onderhoudskosten tot gemiddeld 515 guldens per jaar. Was het zo sterk verwaarloosd of heeft hij de uitbouw aan het oude met een dubbel zadeldak bedekte gebouw laten uitvoeren, en is deze niet, zoals in mijn vorige artikel gesuggereerd werd via een schetsje, geschied in 1661? Dat blijft een vraag, die bij gebrek aan gegevens over de periode dat de Godins op Bolenstein verbleven, moeilijk definitief te beantwoorden valt.

Vele namen komen we tegen in de kasboeken. Deze namen heb ik in een schema verwerkt en wel om drie redenen:

- a. enkele namen zijn nog met het dorp Maarssen verbonden en via dit schema worden zij die genealogisch onderzoek verrichten een stapje verder geholpen met hun speurwerk.
- b. het schema laat ook zien dat zo'n groot bouwwerk aan vele handen in de directe omgeving werk verschaft.
- c. aan de andere kant onderstreept de lijst dat het onderhoud ook toen al kapitalen kostte, zodat het wat begrijpelijker wordt dat particulieren hun bezit in later tijden in arren moede maar af lieten breken om van de onderhoudskosten af te zijn.

De namen staan niet in alfabetische volgorde maar zijn gerangschikt naar beroep.

Opvallend in dit schema is, dat bij het overlijden van de man de vrouw het beroep (of het bedrijf met knechten in dienst) voortzet, bijvoorbeeld Cornelis Nukoop is in 1739 al in de boeken van Bolenstein te vinden.

In 1748 is hij overleden, maar zijn weduwe houdt tot 1762 als metselaar stand in de boeken. De weduwe van smid Hendrik Bosman zet het bedrijf nog twee jaar voort, maar wordt dan verdrongen door Hendrick Wisingck. Of misschien niet, want het kan ook anders. Dirk van Dorgeest *'gootgieter en pompe-maker'* wordt na zijn overlijden opgevolgd door Pieter Meijer, maar hij neemt niet alleen het bedrijf over, want we zien in latere gegevens dat Pieter Meijer en de weduwe Dorgeest samenwonen in een huisje aan de

Deze prent geeft de toestand van Bolenstein in 1629 weer en rekent af met de opvatting, dat Bolenstein geen gracht had. Het had een gracht met een open verbinding naar de Vecht toe.

Bolensteinse Dijk (zie hieronder).

Hoewel pas met de invoering van de burgerlijke stand, tijdens de Franse overheersing, het voeren van een achternaam verplicht wordt, komt in de kasboeken niemand zonder achternaam voor. Een vergelijking met de bewonerslijst van Maarsseveen over het jaar 1748 wijst uit dat er weinig mensen uit Maarsseveen op Bolenstein werken. Alleen de metselaar Cornelis Nukoop (en later zijn weduwe) werkt hier en Carel de Bie (*'behangel'*). Alleen staat De Bie in de lijst van Maarsseveen aangeduid als kleermaker. Hij zal dan ook niet met papieren behang hebben gewerkt, een gewoonte, die pas in deze eeuw ingang vindt, maar met draperieën.

HET HUISHOUDEN

Het personeel

Volgens de voorhanden zijnde gegevens is Jacob nooit getrouwd geweest. Was hij het wel geweest, dan zou zijn echtgenote het huishouden zelf niet hebben verzorgd, maar

(Vervolg op bladzij 32)

Een onbekend schilderij van Jan van der Heyden, vertonende de Langegracht, Schoutensteeg en Huis ten Bosch.

Onlangs zond Dr. Mary Ann Scott van het Cincinnati Art Museum in Ohio een kleurenreproductie van een schilderij van Jan van der Heyden naar burgemeester Waverijn. Het schilderij geeft een gedeelte van Maarsse weers zoals het was in de tweede helft van de zeventiende eeuw. Uit de briefwisseling tussen gemeentesecretaris Van der Haar en Dr. Mary Ann Scott blijkt, dat de laatste geïnteresseerd is in de situatie van nu rondom Huis ten Bosch. Onze interesse geldt de situatie van toen.

In een volgende aflevering zal ons lid, de kunsthistoricus Gary Schwartz, aandacht besteden aan het werk van Jan van der Heyden in het algemeen en aan het schilderij, waarvan u hier de afbeelding ziet, in het bijzonder. Blij verrast met deze afbeelding, plaatsen we hem nu reeds in ons periodiek, maar zonder voorafgaande bestudering.

Enige aandacht vragende details:

1. De toegangspoort van Huis ten Bosch was anders dan nu - geen vierkante stenen pijlers maar ronde witte pilaren.
2. De uitkijktoren met balustrade van Huis ten Bosch (verdwenen in de negentiende eeuw).
3. Het gebouwtje rechts, moeilijk te onderscheiden, is waarschijnlijk een theekoepel.
4. De schoeiing langs de Zandweg.
5. Was er een ophaalbruggetje tussen de Vecht en de Maarsseveense Vaart?
6. De Schoutenstraat was een steeg (en bleef dat tot in onze eeuw toen het laatste huis op de Langegracht werd afgebroken).
7. Meer vergelijkingsmateriaal moet duidelijk maken of het huis rechts van de steeg het huidige Huis ten Tuck is.
8. Hebben de laatste huizen op de Langegracht een luifel en zijn ze dezelfde die we nu kennen? Als vergelijkingsmateriaal kan bijgaande foto dienen.

Onbekend schilderij van Jan van der Heyden, vertonend

de Langegracht, Schoutensteeg en Huis ten Bosch.

SCHEMA VAN MENSEN DIE IN DE PERIODE 1739-1781 WERKZAAMHEDEN
HEBBEN VERRICHT OP BOLENSTEIN

NAAM	BEROEP	PERIODE	1740	50	60	70	80
Cornelis Nukoop	metselaar	39-47					
wed. Corn. Nukoop	metselaar	48			62		
Jacob van Straten	metselaar				60		81
Jan Sluys	steenbakker	39-41					
Lodewijk Verschoof	steenbakker	39		52			
Matthijs Boenderma- ker	steenbakker			53		71	
wed. M. Boenderma- ker	steenbakker					72	81
wed. Schaik (Zuilen)	pannenbakker	44					
Gijsbert Plomp (Z)	pannenbakker	46					
Hermanus Hunneveld	verver en glazenmaker	39-50					
Johan Budger	idem			51			
Geijsbert van Eyndt	idem			53-58			
Pieter Maurau	idem				59		81
Wessel Elfers	loodgieter	39-41					
Dirk van Dorgeest	"goatgieter en pompemaker"	42-46					
Pieter Meyer	loodgieter en pompemaker	47-54					
Leendert Pellemans	idem + "leydek- ker				55		77
Derk Speyker	loodgieter en leidekker						78-81
Dirk Westerhof	smid	39-44					
Hendrik Bosman	idem	44			56		
wed. H. Bosman	idem				56-57		
Hendrik Wissinck	idem				58	65	
Hendrik van Rijk	idem					65	81
Willem van Hulst (Br)	idem	39-40					
Willem van Soeren (Utr)	idem	46			60		
Isak Schalie (Jut- phaas)	timmerman	39-41					
Cornelis Veenman	idem	41				71	
Jan Klinkenberg	idem						73-81
Barent Redding	schepemaker	40, 42					
Jacob Schuyt	schepemaker	45			57		
Gysbert Schuyt (Br)	idem				62		
Jasper Brouwer	idem					66-70	
Gysbert van Hulst	idem						72-79
Jacobus Verkerk (ut)	boomverkoper	40-49					
Cornelis van Kooten	idem			51			
Jan Klarenbeek	idem			52			
Arie van Kronenburg	arbeider	40-42					
Jan van Doorn	idem	43			53		
Carel de Bie	"Behangel"	41					
Gerrit van Dijk	maaler				60		
Jan Sluys	"sander"				60		73
Arie de Geer	idem						75-78
Willem van Vianen (utr)	houtkoper					65	72
Teunis Smit	stratemaker	51					

misschien wel het beheer erover hebben gehad. Nu heeft hij dat zelf gedaan en ook hier worden de uitgaven tot op de penning gepreciseerd.

Hij had een aantal mensen in dienst. Omstreeks 1780 waren dat een '*domestijcq*', genaamd Anthony van Manen, die zeer hoog aangeschreven stond, want in het testament van Jacob de Malapert wordt hij bedacht met een som van 2000 guldens, die nog vermeerderd zou worden met 50 guldens voor elk jaar dat hij gediend zou hebben op Bolenstein te beginnen met het jaar 1770.³

Voorts waren er een aantal '*dienstmaagden en knegts*', die overigens '*maar*' honderd guldens per dienstjaar na 1770 zouden krijgen, zonder de '*uithering ineens*'.

Als laatste in vaste dienst komt de tuinman, die bij het overlijden van zijn baas 500 guldens krijgt. Loonkosten voor deze werknemers werden niet opgevoerd. Vermoedelijk werkten ze voor kost en inwoning en kregen een drinkgeld, wat misschien verwerkt is in de aan het eind van iedere maand terugkerende post '*de huyshouding van dese maant . . . bedraagt*'.⁴ Dit bedrag varieerde sterk en lag tussen de 11 en 30 gulden met soms een uitschieter naar boven.

Van dit bedrag zullen de dienstmaagden ook wel ter plaatse verkrijgbare produkten hebben gekocht.

Een schoon huis

Het personeel had mede tot taak het huis en de roerende goederen voortdurend rein te houden. Men is regelmatig bezig om met '*zeep, schuurzel, bik, boenders en besems*' alles schoon te houden. In het voorjaar wordt het personeel nog versterkt met één of meer schoonmaaksters die, als ze alleen is 14 dagen poetst en als ze met z'n tweeën waren in 10 dagen het huis van boven tot onder van zijn winterse mufheid ontdeden.

Kleine wasjes werden zelf gedaan, want Jacob noteert een aantal keren dat er '*stijfsel en blausel*' is gekocht. De grote was ging de deur uit en wordt gehaald door de '*blijker*' Cornelis Arisbeek uit Utrecht, die het één tot drie weken later weer terugbracht en dan 12 gulden in rekening bracht.⁵

In het voorjaar werden ook de beide schoor-

stenen in de keuken en in de eetkamer geveegd en nadat dit is gedaan werd er gewit.

Voedsel

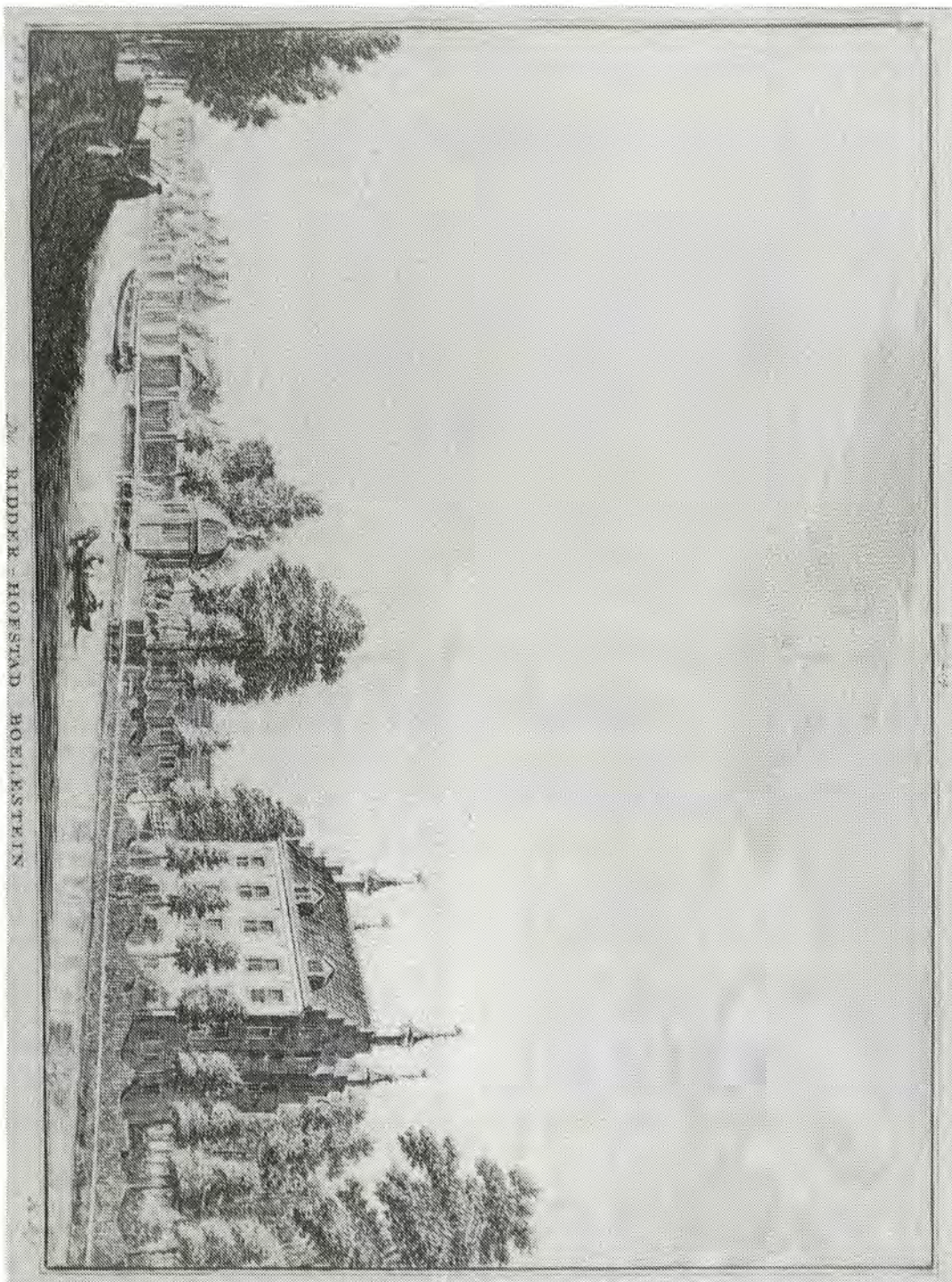
Hopelijk heeft men met het huishoudgeld ook voedingsmiddelen gekocht, die niet in de boeken vermeld worden, want anders is het menu wel erg eentonig. Vermeld wordt namelijk een grote hoeveelheid bier (dat in het najaar de kwalificatie '*belege*' krijgt). Per maand wordt bijna een ton leeggedronken. De zomer van 1769 is waarschijnlijk wel erg warm geweest. Of waren er vele bezoekers? 4 juli wordt een ton bier bezorgd. In de voorgaande maanden deed men daar ongeveer een maand mee. Deze ton is echter 27 juli al leeg, want dan wordt de volgende bezorgd, die echter nog sneller leeg is, namelijk al op 7 augustus. Dit gaat Jacob waarschijnlijk te ver. Hij laat nu geen ton afleveren maar laat een '*kinnege*' bier halen. Als we de prijs vergelijken kost een kinnege (ong. 39 liter) 1/4 van de prijs van een ton, zodat we aan mogen nemen dat een ton bier ongeveer 160 liter bevatte (een maat die ongeveer overeenkomt met de tegenwoordig nog in gebruik zijnde Engelse eenheid om olie te meten, de barrel). Wijn wordt nergens vermeld. In totaal dronken men op Bolenstein in het jaar 1769 ongeveer 1700 lieter bier op.

Brood en vlees waren de hoofdbestanddelen van de maaltijd. Geregeld (8 x) wordt er een ½ mud wit (tarwe) gekocht, dat in Maarssen gemalen en gebakken werd. Dit bakken gebeurde niet op Bolenstein maar bij de bakker, die niet met name wordt genoemd.

Vlees komen we in allerlei soorten tegen. De Maarssense slager Hendrik Timmer heeft een goede klant aan Jacob de Malapert. Volgens gewoonte werd (en wordt nu nog wel eens) twee keer per jaar afgerekend. Andere kleine ondernemers moesten een vol jaar op hun geld wachten.

De afrekening over 1769 bij de slager bedroeg:

schapevlees	332,75 pond
ossevlees	332 pond
kalfsvlees	187,5 pond
worstvlees (gekap)	64 pond
lamsachterbouten	2 stuks
kalfsschinkels	20 stuks

Bolenstein zoals Jan de Beyer het in 1745 getekend heeft.

Verdeeld over augustus en eind december moest Jacob voor deze hoeveelheden 187 guldens en 4 stuivers betalen. Maar dan zijn we er nog niet, want hij heeft 5 mei in Utrecht nog 8 Westfaalse lammeren gekocht, die samen 132 pond wegen; 5 november komt daar nog 'een vette koi' bij, die 584 pond weegt, maar daar verkoopt hij weer 86 pond van. Voorts wordt er in de slachmaand nog een 'half verken geslagt', dat 106 pond weegt. Dit varken wordt gekookt en met zout en 'janever' ingemaakt voor de winter.

Voorts komen we nog tegen de aankoop van 10 kazen van 15 pond per stuk van Cornelis Ruysel en een vierendeel boter van Jan Snel. Bij deze hoeveelheden vallen de 2 zakken aardappelen in het niet. De aardappel begint in deze tijd langzaam aan aan zijn tocht om het belangrijkste volksvoedsel te worden, maar wordt nog in zeer geringe mate gebruikt.

Ter completering van de lijst etenswaren komen we nog geringe hoeveelheden bonen, grauwe erwten, appelen en peren tegen.

Belastingen

Ter afsluiting van het boekjaar wordt in het huishoudboekje een opsomming gegeven van de belasting die betaald werd.

'Den 4 april 1770 betaalt aan de schout van Maarssen Jan Herman van der Haak de personeele taxatie verschijnt den 1 may 1770 als het gemaal 12 gl: zegel 6 gl: logiesgeld 10 gl: geslagt 6 gl: boter 5 gl: zout 1 gl: zeep 2 gl: turf 5 gl: coffij en thee (15 pond gekocht in december, koffie komt op B. niet voor) 3 gl: samen 50 gl: gadergeld 2+ gl: gesegelt billiet 16 st.'

LEVEN OP DE RIDDERHOFSTAD

Dagelijkse besommingen

Jacob's leven kabbelde in alle rust voort. Spectaculaire verrichtingen zijn van hem niet bekend. Als Kanunnik van St. Marie in Utrecht leidde hij een godsdienstig leven. Regelmatig liet hij zich op de hoogte brengen van de gebeurtenissen via de 'Amsterdamsche Coerandt', die Jacob Verhaar, brugman te Maarssen voor hem met de trekschuit liet

komen. Verhaar kreeg voor de betaling hiervan een voorschot van 4 guldens.⁶

Voorts was De Malapert druk doende met het beheer van de ridderhofstad en de in 1700 daar tegenover gekochte boerderij, die verpacht werd voor een som gelds en een 'toepagt (van) twee jonge volwassen kalkoenen' per jaar.

Ter verfraaiing van Bolenstein liet hij door Dirk van den Berg een zonnwijzer maken (1741)⁷ en in 1765 liet hij een nieuwe poort aanbrengen. Of deze poort overeenkomt met de huidige is mij niet bekend, aangezien latere bewoners voortdurend druk doende zijn geweest Bolenstein te verbouwen, zonder echter archiefmateriaal na te laten.

In 1769 moet de zonnwijzer verguld worden door Pieter Maurau. De heer van Bolenstein had dus alle tijd om rustig te zoeken naar materiaal, dat zijn huis zou kunnen verfraaien.

In 1750 koopt hij 151 oude witte marmeren vloerstenen te Amsterdam van 12 duim voor 15 stuivers per stuk. Die moeten in het voorhuis van Bolenstein komen, maar dan komt hij 6 tegels tekort, die dan in Maarssen gekocht worden voor een stuiver meer.

Nu hoeft die zonnwijzer uit 1741 waar ik het hiervoor over had niet dezelfde te zijn, als die in 1769 verguld moest worden, want in 1744 heeft Jacob uit de boedel van het aan de overzijde van de Vecht liggende Elsenburg 'een hard steene pedestal hoog 5 voet met een kopere sphaer sonnewijzer circa 3 voet groot' gekocht voor 150 guldens. Wat er op Elsenburg aan de hand is, weet ik niet, maar hij koopt er nog een grote Japanse visschotel, 13 japanse borden en een 'staande horlogie gemaakt van Pieter Klok te Amsterdam met een notebome kast.'

Bestrating Bolensteinsche Dijk

Een ergernis voor de heer van Bolenstein zal de toestand van de kleiweg tussen zijn huis en het dorp Maarssen zijn geweest. Ieder jaar moest deze weg 'gesand' worden.

In 1751 geeft hij Teunis Smit opdracht om deze dijk te bestraten 'vande poort van Bolestein af na het dorp toe soo lang als de ipe bomen staan... breed een roe, lang 32 roijen'. De kosten bedragen 212 gulden.

Aangezien de bewoners van de dijk ook voor-

deel van het bestraten hadden, moesten zij ook hun deel betalen en zo komen we te weten, wie in deze huisjes woonden. We komen een aantal bekenden tegen. We zien dat 'gootgieter en pompemaker' Pieter Meijer en de weduwe Dorgeest samen een huis bewonen (vermoedelijk het eerste van de 11 huizen gerekend vanaf de poort); vervolgens komen we de heer Gaboij met daarnaast Hendrik Moerkerk tegen; dan volgen twee huisjes van de 'katolijke armen'; daarnaast Maro, de 'verver en glazemaker' Hermanus Nunnevelt, de timmerman Cornelis Veenman, slager Hendrik Timmer, Manuel Castro de jonge en als laatste Just. Laurenso.

Kleding en uiterlijk

Jacob de Malapert was wel een man van wie we met recht kunnen zeggen, dat hij meedeed met de toenmalige mode. We zitten in de pruikentijd. In één jaar koopt hij er drie. Maar dan wel drie verschillende: *'een knoop paruijk, . . . , een abe pruijk, . . . een pruijk van ageteren met een boekel'*. In hetzelfde jaar laat hij vier paar handschoenen maken, bestelt een nieuwe hoed en laat zijn oude schoonmaken. Natuurlijk blijft zijn hoofd ook 's nachts bedekt met een witte nachtmuts, waarvan hij er twee bestelt.

We komen zelfs te weten wat voor ondergoed hij gedragen heeft. Ruim de helft van zijn 'kledingeld' gaat op aan kousen en onderhemden. Hij heeft drie paar witte onderkousen, een paar zwarte zijden kousen en nog een paar 'Engelsche cietten kousen' laten maken. Onderhemden en 'somerborsrokken' worden van 82½ el linnen gemaakt.⁸

De barbier

Het uiterlijk van de heer De Malapart wordt geregeld verfraaid door de barbier Pieter de Molenaar (later Gerrit de Molenaar en Jan van der Horst).

Voor de kosten hoeft hij het niet zelf te doen, want 'een jaar raseren' (scheren) kost hem slechts 9 guldens.

Ook hier zien we dat de barbier niet alleen voor het scheren en knippen geschikt geacht werd, maar dat zijn diensten ook ingeroepen werden als men behoefte had aan apothekersartikelen, want geregeld worden rekeningen genoemd voor geleverde medicamenten.

drs. W. Smits

Noten:

1. Archief de Malapert van Jutphaas inv. nr. 456 en 457.
2. Archief Maarsseveen inv. nr. 3.
3. Malapert 185.
4. Malapert 64.
5. Gegevens voor dit onderdeel zijn geput uit het kasboek over het jaar 1796, een willekeurig gekozen jaartal. De andere jaren wijken nauwelijks af.
6. Malapert inv. nr. 63 (over het jaar 1741).
7. Malapert 456.
8. Malapert 63.

P.S. In het vorige artikel over Bolenstein zijn twee storende fouten geslopen in de namen van de laatste bewoners van Bolenstein. Die moeten zijn: B.O. van den Berg en M. van Heyningen.

De drie villa's aan de Binnenweg en Marcellus Emants

In 1884 na de bouw van de drie villa's aan de Daalsedijk, die voorheen Klijweg werd genoemd - om onnaspeurlijke redenen niet met ei geschreven - kreeg dit gedeelte van de Daalsedijk een nieuwe naam: de Binnenweg.

De villa's met de tegenwoordige nummers 40, 42 en 44 kwamen op de plaats van het voormalige buiten Veldzigt, dat gelegen was rechts van het onbebouwd gebleven gedeelte van de Binnenweg, dat ons zo'n fraai uitzicht biedt op de Vecht.

In de middelste villa, Vechtzicht, vestigde zich op 12 mei de schrijver Frits Smit Kleine, enige maanden later gevolgd door zijn elf jaar jongere nicht Anne Marie Fastré, die de verzorging van zijn vijf kinderen op zich nam. De vrouw van Smit Kleine, Josina Roquette, verbleef, lijdende aan geestelijke depressies, in Doetinchem.

Na het overlijden van Josina in 1891, trouwt Smit Kleine op 11 januari 1892 met zijn nicht. Een van de getuigen bij dit huwelijk in het gemeentehuis in de Breedstraat, was Marcellus Emants, zeer waarschijnlijk bij velen bekend als de schrijver van het meesterwerk: *'Een nagelaten bekentenis'* (1894). Deze roman, naar de vorm autobiografisch (ik-perspectief) is het levensverhaal van een erfelijk belaste zenuwzieke man die bekend zijn vrouw te hebben vermoord. Pas toen deze roman in 1951 zijn derde druk beleefde, kreeg Emants de *'nagelaten'* erkenning dat zijn *'Nagelaten Bekentenis'* een toppunt is in de Nederlandse literatuur.

Maarssen is voor Marcellus Emants niet onbekend gebleven. Hij kwam dikwijls op bezoek bij Frits Smit Kleine op Vechtzicht en genoot van zeiltochten op de Loosdrechtse plassen, daartoe uitgenodigd door een andere Maarssenaar, Jhr. H.B. Smisjaert, die als bezitter van een zeiljacht door Emants *'den Capitano'* wordt genoemd. Een en ander weten we uit de bewaard gebleven brieven die Emants aan Smit Kleine schreef en die door Pierre H. Dubois in 1962 zijn uitgegeven.¹ Uit een van die brieven (12 nov. 1887) blijkt, dat Smit Kleine op een morgen met zijn rechterhand op gevoelige wijze in aanraking

F. Smit Kleine, redacteur van *Den Gulden Winckel* gedurende het tijdvak 1902-1907. Bewoner van Vechtzicht (1885-1894).

is gekomen met een hekpunt voor Vechtzicht. Deze triviale bijzonderheid wordt wel erg onbelangrijk als we ons bezighouden met de inhoud van twee andere brieven uit 1888, waarin over toneelspelen wordt gesproken. Het is van belang te weten dat Emants in zijn tijd een toonaangevende figuur was in het toneellevens.² Hij schreef 26 toneelstukken en was ondermeer voorzitter van het Toneelverbond.

THALIA, DE EERSTE MAARSSENSE TONEELVERENIGING, GEBOREN OP VECHTZICHT IN 1888

De brief van Emants van 1 september 1888 gaat over een komende toneelvoorstelling onder regie van Marcellus Emants. Frits Smit Kleine over wie we eerder schreven (in jg. 9, nr. 4) zou souffleur zijn. Mogelijk is er gespeeld in de toneelzaal van de Harmonie aan de Kerkweg. De Harmonie, gebouwd in 1883-'84 en dit jaar gesloopt, had in het rechter gedeelte, vanouds de Herensociëteit, een kleine toneelzaal, die in 1945 vergroot werd o.a. met balcon.

In genoemde brief vraagt Emants: *'Wanneer willen jelui spelen! Niet lezen of repeteren, maar spelen! In welke karakters treden bovengenoemde personen het liefst of uitsluitend op? Met welke eisen moet rekening worden gehouden voor het decoratief? Is de voorstelling publiek?'* Die bovengenoemde personen waren: Jeanne Rochussen, de heer Thissen, mej. Bencher, de vrouw van Smit Kleine en Smissaert.

Als Dubois in zijn biografie over Emants hierover schrijft, doet hij dat op de volgende manier:

*'Emants die . . . betoogd had, dat aan het bombastische toneelspel een einde diende te komen ten gunste van een terugkeer naar waarheid en eenvoud, liep in zekere zin op deze ontwikkeling vooruit door de organisatie van een dilettanten gezelschap Thalia, waaraan J. Rochussen, H. Smissaert, M. Thissen, D. Bastert en ook F. Smit Kleine hebben meegewerkt. Spoedig daarna vormde Emants het gezelschap Utile et Laetum, dat veel langer heeft bestaan.'*³

Zou Dubois, toen hij dit schreef, vermoeden hebben dat alle genoemde personen inwoners van Maarssen en Maarsseveen waren? De familie Rochussen woonde in de eerste villa op de Binnenweg, Thissen, eerst op Leeuwenburg en later op de Kerkweg en Bastert op Cromwijck. Zij vormden een gezelschap van welgestelde letterliefenden, die het nuttig vonden de toneelspeelkunst te beoefenen en daaraan veel vreugde beleefden (Utile et Laetum).

Zowel de eerste vrouw van Smit Kleine als zijn tweede vrouw schreven onder pseudoniem poëzie. Smissaert schreef een roman: Charles Duplessis, waarvoor Emants overigens weinig waardering had.

Is het niet toevallig dat op de eerste verdieping van Vechtzicht in 1948 de arbeiders-toneelvereniging Kunst en Strijd besloot *'De Vrek'* van Molière te gaan opvoeren? Op Vechtzicht werden daarvoor de eerste lees-repetities gehouden.

Dick Dekker

Aantekeningen:

1. Pierre H. Dubois: *Achter het Boek. Brieven aan Smit Kleine*, Den Haag 1962.
2. B. Hunningher: *Toneel en werkelijkheid*, Rotterdam 1947. Over het toneelwerk van Emants, pag. 32-61.
3. Pierre H. Dubois: *Marcellus Emants, een schrijversleven*. Den Haag 1964, pag. 52. Het gezelschap Utile et Laetum was geen Maarsseense groep.

GEMS (Gezelligheid met Sport) vijfendertig jaar oud

Het verhaal van de oprichting

In 1871 werd op het schoolplein van de onlangs afgebroken school in de Breedstraat een gymnastiekzaal gebouwd die, hoewel klein van afmetingen, in de vorige eeuw enig in zijn soort was in een plattelandsgemeente. Bekijken we de roosters van de dorpsschool uit die jaren, dan blijkt echter, dat de kinderen in schooltijd verstoken bleven van gymnastiekonderricht. Wel hebben de kweelingen van de normaalschool (gestart in 1878) van het gymnastiekzaaltje geprofiteerd. Meester Stout van de dorpsschool, die in 1872 een gymnastiekvereniging wil oprichten, slaagt er slechts in een groepje jonge heren uit de burgerklasse om zich heen te verzamelen, die hij o.a. schermonderricht geeft. Maar in 1875 moet hij B. & W. al berichten, dat *'de vereniging'* is opgeheven wegens gebrek aan belangstelling.

Omstreeks 1890 wordt de gymnastiekvereniging Lycurgus opgericht. Archief-onderzoek naar het wel en wee van de vereniging leverde weinig op. Jaarlijks werden in verenigings-tenue openlucht uitvoeringen gegeven. Op 6 september 1898 tijdens het kroningsfeest van Koningin Wilhelmina gebeurde dat in de voortuin van de Harmonie. In 1914 telde Lycurgus ruim vijftig leden. Omstreeks 1930 is er van Lycurgus slechts een kleine heren-afdeling over.

In 1932 geeft het gemeentebestuur opdracht voor de bouw van een gymnastiekinrichting in de Gaslaan. Bij de officiële opening van het gebouw in februari 1933 zegt Rijksinspecteur R. van Gaasbeek dat de mooiste en best geoutilleerde gymnastiekzaal van zijn inspectie zich nu in Maarssen bevindt.

Het trotse gemeentebestuur benoemde de heer N.J. Zeedijk, leraar lichamelijke oefening M.O., voor de verzorging van het gymnastiekonderwijs aan de vijf Maarssense scholen te weten de Openbare U.L.O. en de vier lagere scholen. Met zijn alleenheerschappij over de zaal was de heer Zeedijk extra verantwoordelijk voor de goede staat van gebouw en toestellen. In de avonduren gaf hij les aan enige besloten dames- en herenclubjes, uiteraard een lucratievere bezigheid dan het leiderschap van een gymnastiekvereniging. Een ander stond de oprich-

ting van een vereniging in de weg. Na 1945 worden de levenskansen groter voor een Maarssense gymnastiekvereniging.

De Stichting Jeugdappelp, tot stand gekomen met de bedoeling de Maarssense jeugd *'op te vangen'* en gelegenheid te bieden tot een goede vrijetijdsbesteding, vormt o.a. een gymnastiekgroepje voor meisjes, waarvan de heer D.A. Verkroost, die toen als trainer van de Maarssense voetbaljeugd al zijn sporen had verdiend, de leider werd. Het bestaan van dit gymnastiekgroepje wordt de aanzet tot oprichting van een vereniging.

De heer Zeedijk is dan inmiddels benoemd tot leraar aan het gymnasium in Utrecht en in Maarssen opgevolgd door de heer Y. Botma. Een initiatief-comité tot oprichting van een gymnastiekvereniging, bestaande uit de dames A. Dekker-Krijnders, B. Feijten-van Meeuwen en de heren G. Busman, D. Dekker, A. Feijten, A. van Hof, G. van Kooten, M. Stiemer en D.A. Verkroost komt op 18 april 1950 bijeen in huize Cromwijck, de tijdelijke woning van de familie Feijten. Daar besluit het comité aan het gemeentebestuur te vragen de zaal aan de Gaslaan kosteloos beschikbaar te stellen voor twee avonden in de week en wel voor de duur van twee jaar. Een gedurfd verzoek, maar de initiatiefnemers wisten dat ze voor een goede zaak streden. De heer Feijten zal het verzoek indienen

Op deze foto van 1975 de leden die Gerns 23 jaar, of zelfs langer als bestuurslid hebben gediend: V.l.n.r. mw. M. Geurs, mw. J. Huussen, M. Stiemer, Til de Ruijter (leidster), D. Dekker, D. Verkroost, Connie Krabbendam, P. Scholten, mw. T. v.d. Lugt en de tijdelijke voorzitter Veerkamp.

omdat hij het dichtst bij het (gemeente-) vuur zit, aangezien hij het ambt van gemeentesecretaris bekleedt. Drie weken later komt het antwoord door hemzelf geschreven: verzoek ingewilligd!

De heer Botma verklaart zich bereid tegen een matige vergoeding de lessen te verzorgen. De ledenwerving kan beginnen!

Vier maanden na de eerste bijeenkomst van het initiatiefcomité zijn er zóveel leden, dat het inmiddels gevormde voorlopige bestuur besluit het volgende rooster op te stellen:

Op dinsdagavond: 5 groepen (meisjes en dames)

Op woensdagavond: 5 groepen (jongens en heren)

Op vrijdagavond: 2 groepen (dames).

De initiatiefnemers hadden het goed gezien: Maarssen had grote behoefte aan een gymnastiekvereniging. Het voorlopige bestuur bestond uit:

Voorzitter: D. Dekker

Tweede voorzitter: D. Verkroost

Secretaris: A. Feijten, geassisteerd door de dames Mw. G. de Rijk en mej. C. Krabbendam.

Penningmeester: M. Stiemer, geassisteerd door de dames Mw. J. Huussen en Mw. W. Geurs.

Op 25 september 1950 wordt in de kleine zaal van de Harmonie de eerste ledenvergadering gehouden, waarin de secretaris kan mededelen dat het aantal leden 358 bedraagt. Op die vergadering moet gestemd worden over de naamgeving van de vereniging. Voorgestelde namen waren: Lycurgus, Lingia, Turnlust, Marsna en Gerns. De laatste naam, Gerns (gezelligheid met sport) wordt met 45 stemmen gekozen als verenigingsnaam.

De contributie mocht geen onneembare hindernis zijn voor het lidmaatschap. Leden tot en met 14 jaar, betalen 10 ct. per week, van 15 t/m 17 jaar 15 ct. en ouderen 25 cent. Wel moest het bestuur, dat op de ledenvergadering gekozen werd in de samenstelling die het had als voorlopig bestuur, de kas zo nu en dan bijspijkeren met het organiseren van verlotingen.

Toen in 1955 Gerns verhuisde naar de nieuwe zaal bij de Doornburgherschool, moest in verband met de hogere huurkosten de contributie met 30 % worden verhoogd. Voor de verdere geschiedenis van de gymnastiekvereniging Gerns, die onder de energieke leiding van haar huidige voorzitter, G. van Vredendaal, nog immer bloeit, moeten we verwijzen naar haar eigen orgaan: De Barometer.

D. Dekker

BRINKHOF

AANNEMINGSBEDRIJF

MACHINEKADE 6, MAARSSSEN

TELEFOON

61456

voor:
**HUIZEN, FLATS, BUNGALOWS
en BOERDERIJEN**

voor:
**TAXATIES, HYPOTHEKEN
en FINANCIERINGEN**

voor:
ALLE SOORTEN VERZEKERINGEN

**de
vecht
streek**

UW MAKELAAR ★

UW ASSURANTIE ADVISEUR ★

Sinds 1935 in Maarssen, Raadhuisstraat 21-a, tel.: 03465-64644
Sinds 1976 in Maarssenbroek, Duivenkamp 739, tel.: 03465-67791

In het pand waar nu Café Ome Klaas zijn klanten een gastvrij onthaal bezorgt is al sinds 1780 een horeca-bedrijf gevestigd. In die tijd nog een herberg. Maar steeds stond en staat nog een goede dienstverlening aan de klant voorop.

Wij verzorgen uw koud buffet, fondue en barbecue op uw personeelsavonden, verjaardagspartij of huwelijksfeest wilt u liever de gewone Hollandse pot, ook dat kan. Er is accommodatie voor circa 60 personen. Een partijtje biljart? Kom rustig eens binnen en misschien wordt u wel lid van de bij ons spelende biljartvereniging.

U kunt altijd reserveren! in

CAFÉ OME KLAAS

**Op de Lange Gracht 43 in Maarssen
of telefonisch 03465-61409 of 62019**